

Komisja
Europejska

ORĘDZIE
O STANIE UNII
2018

Wzmocniona Prokuratura Europejska zwalczająca przestępstwa o charakterze terrorystycznym

#SOTEU

12 września 2018 r.

Unia Europejska musi też być silniejsza w walce z terroryzmem. W ostatnich trzech latach poczyniliśmy realne postępy. Wciąż brakuje nam jednak środków, by działać szybko w przypadku transgranicznych zagrożeń terrorystycznych. (...) Uważam też za uzasadnione rozszerzenie zadań nowego prokuratora europejskiego o ściganie transgranicznych przestępstw terrorystycznych.

Jean-Claude Juncker, orędzie o stanie Unii, 13 września 2017 r.

Bezpieczeństwo jest dla Europejczyków kwestią najwyższej wagi. W ciągu ostatnich trzech lat Komisja podjęła szereg przełomowych inicjatyw w celu zaostrzenia przepisów dotyczących bezpieczeństwa w całej UE. Utrudniliśmy terrorystom przeprowadzanie ataków, wprowadziliśmy wymianę danych wywiadowczych między państwami członkowskimi, chroniliśmy Europejczyków w internecie i lepiej zarządzaliśmy naszymi granicami.

Ponieważ zagrożenia dla bezpieczeństwa coraz częściej mają wymiar transgraniczny, Europa musi wprowadzić środki, aby skuteczniej zwalczać terroryzm. Wzmocniona Prokuratura Europejska zagwarantuje, że wykrywane będą wszystkie przestępstwa terrorystyczne lub kryminalne.

Łączenie rozdrobnionych dochodzeń

Problem istniejący obecnie: Dżihadystyczna komórka terrorystyczna rekrutuje członków w różnych państwach UE. Terroryci nie komunikują się ze sobą i otrzymują jedynie instrukcje w formie zaszyfrowanych wiadomości. Każdy z nich ma inne zadania, jak np. pozyskiwanie fałszywych dokumentów tożsamości (państwo A), zakup materiałów chemicznych (państwo B) itd., natomiast szef operacji działa w państwie trzecim.

Organy w państwie A odkrywają, że fałszywe dokumenty są sporządzane dla fikcyjnych osób, i zatrzymują podejrzanego. Nie zdają sobie jednak sprawy z tego, że dokumenty te są przygotowywane dla terrorystów, w związku z czym oskarżają tę osobę o zwykłe fałszowanie dokumentów.

Organy w państwie B identyfikują członka komórki, który zakupił dużą ilość pestycydów do produkcji bomby. Aresztują go i stawiają mu zarzuty, zakładając, że jest on terrorystą działającym w pojedynkę, ponieważ nie mają świadomości, że jest on jednym z członków komórki terrorystycznej.

Oba postępowania karne kończą się wydaniem wyroków skazujących, ale nie we wszystkich przypadkach za popełnienie przestępstw terrorystycznych, natomiast szersza sieć i jej działania pozostają niewykryte.

Wzmocniona Prokuratura Europejska będzie w stanie:

- ✓ kierować dochodzeniami i ściganiem na szczeblu UE, zapewniając spójne podejście do ścigania przestępstw. Byłoby to możliwe dzięki sieci delegowanych prokuratorów Prokuratury Europejskiej, którzy pracowaliby we wszystkich państwach UE wspólnie z organami krajowymi;
- ✓ łączyć różne sprawy i prowadzić wspólne dochodzenia w powiązanych sprawach;
- ✓ wszczynać postępowania;
- ✓ zapewniać terminowe gromadzenie dowodów.

Terminowa wymiana informacji

Problem istniejący obecnie: Organy w państwie A stosują specjalne techniki dochodzeniowe w przypadku sprawy dotyczącej działalności terrorystycznej z udziałem komórki terrorystycznej podejrzewanej o działalność w państwach A, B, C i D.

Organy w państwie A chcą chronić swoje źródło informacji i zapewnić, by metody pozyskania informacji pozostały pod ochroną. Powoduje to opóźnienia w wymianie informacji z państwami B, C i D oraz z Eurojustem (agencją UE usprawniającą współpracę i koordynację dochodzeń w sprawach karnych między właściwymi organami państw członkowskich UE).

W rezultacie rośnie ryzyko wystąpienia przestępstw terrorystycznych w państwach B, C i D oraz następnie ukrycia się terrorystów.

Wzmocniona Prokuratura Europejska będzie w stanie:

- ✓ zlecić władzom krajowym gromadzenie większej ilości informacji w sposób proaktywny i ukierunkowany;
- ✓ nakazać władzom krajowym dzielenie się informacjami z Eurojustem i Europolem;
- ✓ przetwarzać informacje szczególnie chronione i poufne. W szczególności Prokuratura Europejska zapewniłaby pełną poufność informacji będących w jej dyspozycji, w tym sposobu gromadzenia informacji.

Skoordynowane dochodzenia transgraniczne

Problem istniejący obecnie: Organy w państwie A i w państwie B są świadome podejrzanych działań dwóch komórek terrorystycznych działających w ich krajach. Komórki te wydają się wspólnie planować atak terrorystyczny w państwie A.

Organy państwa A podejmują decyzję o przeszukaniu nieruchomości i zlecają policji jej przeprowadzenie.

Władze państwa B zamierzają zrobić to samo w tym samym czasie, ale – ze względu na inne priorytety lub choćby brak zasobów – przeszukanie nieruchomości następuje później niż w państwie A, co umożliwia członkom komórki ukrycie się.

W rezultacie tylko część większej sieci zostaje wykryta, a ryzyko ataku terrorystycznego nadal istnieje.

Wzmocniona Prokuratura Europejska będzie w stanie:

- ✓ centralnie kierować dochodzeniami w wielu krajach. W szczególności Prokuratura Europejska mogłaby nakazać organom krajowym koordynowanie dochodzeń policyjnych, co umożliwiłoby na przykład szybkie zamrażanie i konfiskatę mienia, a także wydawanie nakazów aresztowania w całej UE;
- ✓ zapewnić wszystkim organom dostęp do potrzebnych informacji w odpowiednim czasie;
- ✓ zapewnić spójne i skuteczne ściganie przestępstw o charakterze terrorystycznym, które uwzględniałyby interesy wszystkich zaangażowanych państw UE oraz całej UE;
- ✓ rozstrzygać kwestie jurysdykcji na podstawie obiektywnych kryteriów. Ułatwiłoby to decyzje o tym, gdzie wnieść sprawę do sądu.

Przykład sprawy Z PRZYSZŁOŚCI

W **państwie A** prowadzone jest dochodzenie w sprawie **finansowania terroryzmu**. Chociaż władze tego państwa mają wyraźne przesłanki świadczące o tym, że dane osoby finansują działania terrorystyczne, nie wiedzą one, gdzie pieniądze są ostatecznie wykorzystywane.

W **państwie B** trwa dochodzenie dotyczące działań, które uznaje się za **przygotowania do przeprowadzenia ataku terrorystycznego**, w tym zakupu materiałów służących do stworzenia „brudnej bomby”.

W **państwie C** śledztwo koncentruje się na stronie internetowej zawierającej **propagandę terrorystyczną**. Władze podejrzewają, że niektóre niedostępne części tej strony są również wykorzystywane do komunikacji między członkami grupy terrorystycznej.

Żadne z tych państw nie wystąpiło z wnioskiem o wsparcie ze strony Europolu lub Eurojustu, ponieważ dochodzenia te mają przede wszystkim charakter krajowy.

Dopiero po przekazaniu sprawy do wiadomości Prokuratury Europejskiej za pośrednictwem delegowanego prokuratora europejskiego uczestniczącego w dochodzeniu w państwie A **powiązanie między tymi sprawami zostaje odkryte**: finansowanie będące przedmiotem dochodzenia w państwie A jest faktycznie przeznaczone na działalność grupy przygotowującej „brudną bombę” w państwie B; ponadto zostaje ustalone, że grupy te rzeczywiście pozostają w kontakcie za pośrednictwem strony internetowej objętej dochodzeniem w państwie C.

Prokuratura Europejska jest w stanie zapewnić, by czynności dochodzeniowe potrzebne do uzyskania dostępu do rejestru logowania na stronie w państwie C nastąpiły w tym samym czasie, kiedy grupa finansująca w państwie A oraz grupa prowadząca działania przygotowawcze w państwie B zostają aresztowane, tak by nie miały one szans na zniszczenie dowodów.

Wszystkie osoby podejrzane o terroryzm zostają zatrzymane jednocześnie, a dalsze środki dochodzeniowe są koordynowane i realizowane w jednym urzędzie. Takie rozwiązanie zagwarantowałoby również, że nie powstaną żadne konflikty dotyczące jurysdykcji.

Urząd Publikacji

Print	ISBN 978-92-79-92345-6	doi:10.2775/63964	NA-01-18-840-PL-C
PDF	ISBN 978-92-79-92336-4	doi:10.2775/564815	NA-01-18-840-PL-N